Jako by vedle těchto dvou modelů, oběti a série, totemové instituce a struktury, bylo ještě místo pro něco jiného, skrytějšího, podzemnějšího: *kouzelník* a stávání se, vyslovená v pohádkách, a nikoli již v mýtech či rituálech?

Stávání se není korespondencí vztahů. Ale není ani podobností, nápodobou, a konečně ani identifikací. Celá strukturalistická kritika série se zdá nevyvratitelná. Stávání se není pokrokem ani regresem v rámci série. A především se neodehrává v imaginaci, i když imaginace dosahuje nejvyšší kosmické či dynamické úrovně, jako u Junga nebo Bachelarda. Stávání-se-zvířaty nejsou sny ani přeludy. Jsou zcela reálná. Ale o jakou realitu se jedná? Stávání-se-zvířetem nespočívá v tom, zvíře předvádět nebo napodobovat, a proto je také evidentní, že člověk se „skutečně" nestává zvířetem, ani zvíře něčím jiným. Stávání se neprodukuje nic jiného než sebe sama. To falešná alternativa nás nutí říkat: buď napodobujeme, nebo jsme. Reálné je samo stávání se, blok stávání se, a nikoli domněle fixované meze, jimiž ten, kdo se stává, prochází. Stávání se může a musí být kvalifikováno jako stávání-se-zvířetem, aniž by mělo mez v podobě zvířete, kterým se stalo. Stávání-se-zvířetem člověka je reálné, aniž je reálné zvíře, jímž se stává; a zároveň stávání-se-jiným zvířete je reálné, aniž je reálné toto jiné. Je tu bod, jejž je třeba vysvětlit: jak je to možné, že stávání se nemá subjekt odlišný od sebe sama; ale také že nemá cíl, protože jeho cíl existuje jen v jiném stávání se, jehož je subjektem a které koexistuje, tvoří blok s tím prvním. To je princip vlastní realitě stávání se (bergsonská idea koexistence velmi odlišných „trvání", nadřazených či podřazených tomu „našemu", která spolu komunikují).

Konečně, stávání se není evoluce, přinejmenším evoluce potomků a filiace. Stávání se neprodukuje nic prostřednictvím filiací, veškerá filiace je imaginární. Stávání se je vždy jiného řádu než filiace. Týká se aliance. Obsahuje-li evoluce opravdová stávání se, děje se tak v oblasti *symbióz*, která přivádí do hry bytosti zcela jiných měřítek a říší, bez jakékoli možné filiace. Existuje blok stávání se zmocňující se vosy a orchideje, z něhož nemůže vzejít žádná vosa–orchidej. Existuje blok stávání se zmocňující se kočky a paviána, kde provádí alianci virus C. Existuje blok stávání se mezi mladými kořeny a jistými mikroorganismy, jejichž alianci provázejí organické látky syntetizované v listech (rhizosféra). Stvrdil-li neoevolucionismus svou originalitu, stalo se tak částečně ve vztahu k fenoménům, kde evoluce nepostupuje od méně diferencovaného k diferencovanějšímu a

přestává být dědičnou filiační evolucí, aby se stala spíše komunikační či nakažlivou. Říkáme tedy této formě evoluce, k níž dochází mezi heterogenitami, „involuce", pod podmínkou, že ji nebudeme směšovat s regresem. Stávání se je involuční, involuce je tvůrčí. Regres znamená jít směrem k méně diferencovanému. Ale involuce představuje vytvoření bloku, jenž sleduje svou vlastní linii, „mezi" členy uvedenými do hry a pod určitelnými vztahy.

Neoevolucionismus se nám zdá důležitý ze dvou důvodů: zvíře se už nedefinuje prostřednictvím znaků (specifických, druhových atd.), ale populacemi, měnícími se prostředí od prostředí nebo v rámci jednoho prostředí; pohyb neprobíhá jen nebo především filiačními produkcemi, ale příčnými komunikacemi mezi heterogenními populacemi. Stávání se je rhizom, není to klasifikační ani genealogický strom. Stávání se rozhodně není napodobováním ani identifikováním se; není to ani regres–progres; není to ani korespondování, vytváření korespondujících vztahů; není ani produkováním, produkováním filiace, produkováním skrze filiaci. Stávání se je slovesem s vlastní konzistencí; nevede nás ke „zdání" ani k „bytí", ani k „rovnání se" ani k „produkování", aniž se na ně omezuje.

Vzpomínky kouzelníka, I. – Ve stávání-se-zvířetem se vždy jedná o smečku, tlupu, populaci, zalidnění, zkrátka o multiplicitu. My, kouzelníci, jsme to vždycky věděli. Je možné, že jiné instance, navíc velmi odlišné jedna od druhé, mají jiné pojetí zvířete: lze ji ponechat nebo získat ze zvířete jisté charakteristické znaky, druhy a rody, formy a funkce atd. Společnost a stát potřebují zvířecí charakteristiky ke klasifikaci lidí: historie přírody a věda potřebují charakteristiky ke klasifikaci samotných zvířat. Sérialismus a strukturalismus buď odstupňovávají charakteristiky podle jejich podobností, nebo je řadí podle rozdílů. Zvířecí znaky mohou být mytické nebo vědecké. Ale my se o charakteristiky nezajímáme, nás zajímají způsoby expanze, šíření, zabírání, nákazy, zalidňování. Jsem legie. Fascinace *vlčího člověka* několika vlky, kteří ho pozorují. Čím by byl samotný vlk? a velryba, veš, krysa, moucha? Belzebub je ďábel, ale ďábel jako pán much. Vlk především není charakteristika či jistý počet charakterových znaků, je to vlčení. Veš je vešení... Čím je volání nezávisle na populaci, k níž volá nebo kterou si bere za svědka? Virginia Woolfová neprožívá samu sebe jako opici nebo rybu, ale jako tlupu opic, hejno ryb, podle různých vztahů stávání se k osobám, s nimiž se setkává. Nechceme říct, že některá zvířata